

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za arhitekturo

SLOVENSKO DRUŠVO ZA OSVETLJAVANJE / SDR
LIGHTING ENGINEERING SOCIETY OF SLOVENIA

DELEŽ SVETLOBNEGA TOKA, KI NE KONČA NA ZEMLJI

Avtor: Blaž Benčič
Mentor: prof. dr. Grega Bizjak

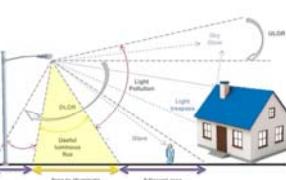

Svetlobno onesnaževanje

Uredba o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Uradni list RS, št. 81/07, 109/07, 62/10 in 46/13)

Metode

- DIALux - izračun zunanje osvetlitve
- svetilke z VTNa in VTMH sijalkami
- površine za izračun
- osvetljenost -> svetlobni tok
- delež $\varnothing$, ki ne konča na zemlji = $\frac{\varnothing_{nad} + \varnothing_{stranski}}{\varnothing_{celotni}}$

Metode

- DIALux - izračun zunanje osvetlitve
- svetilke VTNa in VTMH

- površine za izračun
- osvetljenost -> svetlobni tok
- delež $\emptyset$, ki ne konča na zemlji = $\frac{\emptyset_{nad} + \emptyset_{stranski}}{\emptyset_{celotni}}$

Potek raziskave

- preizkus enakosti
- vpliv posameznih spremenljivk na izračun osvetljenosti
  - a) izhodni raster
  - b) velikost površin za izračun nad tlemi, nad svetilko in stranskih površin
  - c) višina svetilke
  - d) faktor vzdrževanja
  - e) podlaga
- različni tipi svetilk pri optimiziranih parametrih
- realni primer

Preizkus enakosti

	$\phi_n [lm]$	$\eta_n [\%]$	$\phi_{izst} [lm]$	
Neri Globe	10200	96,12	9805	
Tungsram Okapi	10700	71,35	7635	

	$1 m \times 1 m$	$50 m \times 50 m$	$100 m \times 100 m$	$200 m \times 200 m$
$\phi_{cel}^{Globe} [lm]$	9805	9821	9749	9955
$\phi_{cel}^{Okapi} [lm]$	7642	7640	7600	7600

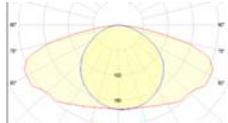

Vpliv posameznih spremenljivk

	Ocena vpliva spremenljivke na končni rezultat (0 – 5)
Izhodni raster	2
Velikost površin za izračun	4
Višina svetilke	2
Faktor vzdrževanja	0
Podlaga	5

Različni tipi svetilk

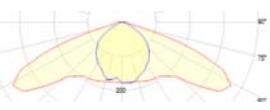
- cestna razsvetjava
Izbrani parametri:
  - površina $200 \text{ m} \times 200 \text{ m}$
  - višina svetle točke 7 m
  - moč: $400 \text{ W} \leq P \leq 600 \text{ W}$
  - izhodni raster: 800×800 točk

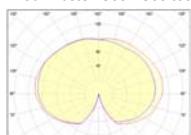
Model:	Slika:	Delež φ nad vodoravnico [%]:
TUNGSRAM 88029 EURO-7 HPS 600W		29,8
TUNGSRAM 519741 EURO-7 HPS 400W RC		29,8
TUNGSRAM 42641 ET 40 G HPS 400W		29,3
BEKA(PTY) LTD BEKA STRADA 400W HPS/E		29,4

Različni tipi svetilk

- cestna razsvetjava
Izbrani parametri:
  - površina $100 \text{ m} \times 100 \text{ m}$
  - višina svetle točke 5 m
  - moč: $100 \text{ W} \leq P \leq 200 \text{ W}$
  - izhodni raster: 500×500 točk

Model:	Slika:	Delež φ nad vodoravnico [%]:
TUNGSRAM 519731 EURO-2 HPS 100W RC		29,8
BEKA(PTY)LTD BEKA STRADA 150w HPS/T		30,4
BEKA(PTY)LTD BEKASUN 150w HPS/T		30,4

Različni tipi svetilk			
	Model:	Slika:	Delež φ nad vodoravnico [%]:
• peščeve površine	TUNGSRAM 526579 OKAPI/VT HPS100		29,5
Izbrani parametri:	Neri Light 851 GHIT 70W MT XX851A09032MT		49,9
• površina 50 m × 50 m	Neri Light 450 OPA TYPE 0 100W XX450A10033XX		52,7
• višina svetle točke 4 m	Neri Light Globe PMMA OPA 100W E40 GX400G12032		68,3
• moč: $50 \text{ W} \leq P \leq 150 \text{ W}$			
• izhodni raster: 500×500 točk			
			

Realen primer						
Delež svetlega toka nad vodoravnico [% (5 svetilk)]	Razdalja svetle točke od roba cestišča [m]					Legenda: + ... svetla točka svetilke odmaknjena od roba cestišča - ... svetila točka nad cestiščem
	+1,63	+0,63	-0,37	-1,37		
Tungsram EURO 5 HPS 100W RC ULOR= 0	27,35	26,7	26,4	26,1		
BEKA STRADA 150W HPS/T ULOR≠ 0	26,1	25,0	24,0	23,2		
						
Del regionalne ceste, 5 svetilk						

Realen primer						
Delež svetlega toka nad vodoravnico [% (5 svetilk)]	Razdalja svetle točke od roba cestišča [m]					Legenda: + ... svetla točka svetilke odmaknjena od roba cestišča - ... svetila točka nad cestiščem
	+1,63	+0,63	-0,37	-1,37		
Tungsram EURO 5 HPS 100W RC ULOR= 0	18,5	18,2	17,9	17,9		
BEKA STRADA 150W HPS/T ULOR≠ 0	17,4	16,9	16,4	16,0		
						
Mestna ulica, 5 svetilk						
Upoštevali Pravilnik o projektiraju cest in Pravilnik o kolesarskih površinah.						

Sklep

- DIALux primeren za okvirne izračune.
- Svetilke cestne razsvetljave, ki imajo ULOR večji od nič, ne prispevajo bistveno več k deležu svetlobnega toka, ki ne konča na tleh, kakor dovoljene svetilke z ULOR-jem nič.
- Možnost natančnejših izračunov z optimalnejo izbero parametrov.
